

STF 12.05.2025

347/00.01.02.01/2022

Mer information:

välfärdschefen Laura Salomaa, tfn 040 194 8508
fornamn.efternamn@grankulla.fi

Bakgrund

Enligt 6 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska kommunen i sin strategiska planering sätta upp mål för främjandet av hälsa och välfärd och fastställa åtgärder som stöder målen. Kommunen ska årligen följa upp och rapportera till fullmäktige om invånarnas välfärd, hälsa och säkerhet och åtgärder som har vidtagits.

Utöver lagstiftningen styr flera nationella program och anvisningar kommunernas och välfärdsområdenas främjande av hälsa och välfärd. I dessa ingår bland annat statsrådets principbeslut om främjande av välfärd, hälsa och säkerhet 2030; nationella strategin för psykisk hälsa, nationella barnstrategin, kvalitetsrekommendationen för att trygga en aktiv och funktionsduglig ålderdom och hållbara tjänster 2024–2027, handbok för förebyggande missbruksarbete (ehkäisevän päihdetyön opas), säkerhet från barndom till ålderdom – programmet för förebyggande av olycksfall i hemmen och på fritiden 2021–2030, och anvisningen om ordnande av arbetet för att förebygga våld i nära relationer. Kommunen och välfärdsområdet har båda en egen roll i ingripandet i de ovannämnda fenomenen.

För att främja välfärd och hälsa utarbetar Grankulla stad varje mandatperiod en välfärdsplan och rapporterar årligen för fullmäktige om hur den verkställs i form av en välfärdsrapport. Kunskapsunderlaget i välfärdsplanen baserar sig på välfärdsrapporterna från den mandatperiod som nu går mot sitt slut, på resultaten från förhandlingarna om hälso- och välfärdsfrämjande arbete samt flera andra nationella eller stadens egna informationskällor.

Den föregående välfärdsplanen 2022–2025 (**bakgrundsmaterial**) godkändes i stadsfullmäktige [19.12.2022 \(§ 69\)](#) och välfärdsplanen för den följande mandatperioden förs till beslutsfattande antingen i slutet av år 2025 eller alternativt i början av år 2026. Under den här mandatperioden har stadsfullmäktige i Grankulla fått två rapporter om hur åtgärderna i välfärdsplanen framskridit och hurdana ändringar det skett i invånarnas välfärd, från år 2022 och 2023. När det gäller år 2024 verkställs rapporteringen genom en separat rapport om hur åtgärderna i välfärdsplanen har framskridit (**bilaga**). Avsikten är att fullmäktige får en rapport om välfärdsplanen 2022–2025 för år 2025 i slutet av år 2025 eller i början av år 2026.

En av kommunens mest centrala uppgifter är att främja kommuninvånarnas välfärd och hälsa. 1 § i kommunallagen framhäver att kommunens uppgift är att främja sina invånares välfärd och sitt områdes livskraft samt ordna tjänsterna för sina invånare på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt. Främjandet av välfärd och hälsa är till karaktären förebyggande arbete med syftet att minska välfärds- och hälsoskillnaderna samt stödja invånarnas välbefinnande,

hälsa och delaktighet. Arbetet omfattar även förebyggande missbruksarbete och förbättrad säkerhet, såsom förebyggande av olyckor och våld.

Social- och hälsovårdsreformen förde med sig betydande ändringar i lagstiftningen som hänför sig till främjandet av välfärd, hälsa och säkerhet, vilket framhäver kommunens ansvar i skötandet av de här uppgifterna. Staden verkställer främjandet av välfärd, hälsa och säkerhet i stor utsträckning i olika tjänster som en del av sektorernas och kommunens grundläggande uppgifter. Dessutom samarbetar staden med välfärdsområdet, organisationer och övriga partner. Människornas välbefinnande, hälsa och en trygg vardag hänger tätt samman genom bland annat småbarnspedagogik, utbildning, välfärdsområdets social- och hälsovårdstjänster, idrottstjänster, kostrådgivning, kulturtjänster, boende och planläggning, trafikarrangemang och många andra lagstadgade kommunala uppgifter. Det här framhäver betydelsen av ett helhetsbetonat tillvägagångssätt i främjandet av välfärd där alla sektorer stöder varandra och skapar en grund för invånarnas välbefinnande.

Välfärdsberättelsen

Utöver välfärdsberättelsen 2022–2025 som vi nu för till beslutsfattande rapporterar vi också om följande program:

- Program för integrationsfrämjande 2024–2025 ([STF 20.5.2024 § 15](#))
- Program för förebyggande missbruksarbete 2023–2025 ([STF 12.2.2024 § 2](#))
- Välfärdsplan för barn och ungdomar 2024–2025 ([STF 17.6.2024 § 30](#))
- Grankulla stads äldrepolitiska program 2023–2025 ([19.12.2022 § 65](#))

För tydlighetens skull framför vi här mål- och åtgärdstabellerna från programmen i fråga i ett enhetligt dokument. Under den kommande mandatperioden är de här fyra programmen en del av Grankulla stads välfärdsplan. ([Lagen om främjande av integration 45 §](#), [lagen om organiserande av det förebyggande rusmedelsarbetet 5 §](#), [lagen om ordnande av social- och hälsovård 6 §](#) och [lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre 5 §](#)) Som vi konstaterade ovan verkställs rapporteringen i fråga om välfärdsplanen 2022–2025 för år 2024 genom en separat rapport (**bilaga**).

Låt oss konstatera att stadsstyrelsen redan tidigare beslutat att stadens mål för att främja delaktighet i fortsättningen skrivs in i välfärdsplanen ([STS 9.12.2024 § 180](#)). Dessutom har vi fört fram att målen, åtgärderna, ansvariga parter, samarbetet och uppföljningen som nämns i 45 § i lagen om främjande av integration förs fram i välfärdsplanen för varje mandatperiod för att få en bättre helhetsbild (STS 18.11.2024 § 163 och STF 20.5.2024 § 15). Stadsstyrelsen beslutade också [27.1.2025 \(§ 4\)](#) att staden i stället för att ha ett separat sport- och motionsprogram skriver in målen för att främja motion i välfärdsprogrammet.

En central utgångspunkt för planeringen av den nya välfärdsplanen har varit att göra den mer effektiv och tydlig. Den nya välfärdsplanen har en stark koppling till strategin och ekonomin. Programmet strävar ändå framför allt efter att förtydliga och förenhetliga effektiviteten i främjandet av välfärd och hälsa. Dessutom vill vi stärka kopplingen mellan välfärdsplanen och de egna verksamhetsplanerna inom tjänsterna. Den nya välfärdsplanen kommer alltså att omfatta flera både lagstadgade och frivilliga kommunala program inklusive deras mål. På det här sättet försöker vi framför allt sammanfoga den information i de olika programmen som i närmare granskningar visat sig vara överlappande. Därtill

fokuserar vi i all kommunal basservice som främjar välfärd och hälsa på effektivitet, tydlighet och effektiva åtgärder i synnerhet inom sektorn för bildning och välfärd.

Koefficienten för främjande av välfärd och hälsa infördes som en ny ekonomisk stimulansordning i den totala reformen av social- och hälsovården (lagen om statsandel för kommunal basservice 15 § och lagen om välfärdsområdenas finansiering 15 §). På det här viset belönas kommuner och välfärdsområden som har klarat av att förbättra eller upprätthålla invånarnas välfärd och hälsa. Den starka kopplingen mellan målen och åtgärderna i den kommande välfärdsplanen och indikatorn för främjande av hälsa (TEA-viisari) och vidare verksamhetsplanerna för tjänster som främjar välfärd och hälsa i kommunen inverkar alltså direkt på den generella statsandelen som betalas till kommunen.

Den årliga välfärdsrapporteringen som görs under mandatperioden fokuserar särskilt på rapporteringen av de välfärds mål som ställts upp för mandatperioden och välfärdsåtgärder som vidtagits.

Välfärden i Grankulla

Grankullaborna mår enligt flera nationella uppföljningsindikatorer bättre än genomsnittet. Särskilt när det gäller personer i arbetsför ålder har det skett en positiv utveckling enligt flera indikatorer.

Känslan av delaktighet har ökat bland barn och unga. Utbildningsnivån är hög och sjukligheten låg bland befolkningen i Grankulla. Utmattningen bland flickor i gymnasiet har minskat enligt den senaste enkäten Hälsa i skolan. Kriget i Ukraina, de nya välfärdsområdena och den egna regeringens åtgärder har ändå påverkat det upplevda välbefinnandet. De fenomen som försämrar det upplevda välbefinnandet i Grankulla är nationella: upplevelsen av ensamhet har ökat, antalet arbetslösa har stigit, våldet har ökat och användningen av e-cigarett och snus har blivit vanligare, särskilt bland ungdomar. De här fenomenen syns också i den psykiska hälsan.

Sammanställande av välfärdsberättelsen

Välfärdsberättelsen har sammanställts av välfärdschefen i samarbete med sakkunniga från sektorerna. Stadens ledningsgrupp, välfärdschefen och sektorernas ledningsgrupper ansvarar för välfärdsarbetet i sin helhet. I sammanfattandet av välfärdsberättelsen har vi också utnyttjat värdefullt material från den tredje sektorn, såsom välfärdsinformation som församlingarna, föreningarna och samfunden producerar.

Förslag på fokusområden för mandatperioden 2025–2029

Vi har tagit fram förslag på eventuella fokusområden från välfärdsberättelsen för det nya fullmäktige till den kommande välfärdsplanen. När vi valde de här preliminära fokusområdena beaktade vi också välfärdsplanen för Västra Nylands välfärdsområde 2025–2026. Till fokusområdena ansluter mer precisa mål och åtgärder som hänför sig till barn och ungdomar. Dessa beskrivs i välfärdsplanen för barn och ungdomar som är en del av stadens välfärdsplan. Målen och åtgärderna som hänför sig till hälsan hos äldre personer är en del av välfärdsplanen som omfattar hela staden. Välfärdsplanen, välfärdsplanen för barn och ungdomar och välfärdsplanen för äldre ska enligt lagen beaktas i uppgörandet av kommunens budget. Avsikten är att välfärdsplanen för den

kommande mandatperioden och de anslutande planerna enligt åldersstadium förs till beslutsfattarna antingen i slutet av år 2025 eller i början av år 2026. Tidtabellen påverkas framför allt av när den nya strategin blir färdigställd.

De föreslagna fokusområdena är:

1. Stöd för sunda levnadssätt (främjande av en motionsinriktad livsstil, minskad användning av alkohol och droger med mera).
2. Stärkande av den psykiska hälsan (förebyggande åtgärder mot ensamhet och marginalisering).
3. Minskade skillnader i välfärd och hälsa (stärkt delaktighet och gemenskap, ökad rörelsefrihet och tillgänglighet, främjande av integration).
4. Stärkt trygghet i invånarnas vardagsmiljö (förebyggande åtgärder mot våld i nära relationer, antimobbningsarbete med mera).

De mer precisa målen inom fokusområdena och åtgärderna preciseras enligt ålder i välfärdsplanen när det gäller varje åldersgrupp.

Stadens strategi är det viktigaste dokumentet som styr ledarskapet och verksamheten. Fokusområdena preciseras vidare när den nya strategin står klar.

Stadsstyrelsen:

Fullmäktige antecknar för kännedom

a) välfärdsberättelsen 2022–2025 samt rapporterna om målen och åtgärderna i följande program:

- Program för integrationsfrämjande 2024–2025
- Program för förebyggande missbruksarbete 2023–2025
- Välfärdsplan för barn och ungdomar 2024–2025
- Grankulla stads äldrepolitiska program 2023–2025

b) att välfärdsplanen för barn och ungdomar, välfärdsplanen för äldre, de integrationsfrämjande åtgärderna och åtgärderna inom det förebyggande missbruksarbetet under den kommande mandatperioden är en del av Grankulla stads välfärdsplan.

Beslut:

Bilagor:

Välfärdsberättelse 2022–2025

Tabeller över separata program år 2024 som fullmäktige får en rapport om
Välfärdsplan 2022–2025, rapport för år 2024

Bakgrundsmaterial:

Välfärdsplan 2022–2025 (STF 19.12.2022)

Program för integrationsfrämjande 2024–2025 (STF 20.5.2024)

Program för förebyggande missbruksarbete 2023–2025 (STF 12.2.2024)

Välfärdsplan för barn och ungdomar 2024–2025 (STF 17.6.2024)

Grankulla stads äldrepolitiska program 2023–2025 (STF 19.12.2022)

Välfärdsberättelsen och välfärdsplanen, förslag på hur processen ska

synkroniseras